

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΣΚΟΥΠΙΔΙΟΥ ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ ΒΙΒΛΙΟ

ΚΑΣΤΡΑΝΗ Κ.

7^ο Νηπιαγωγείο Καβάλας, Δ/ση Α/θμιας Εκπ/σης Καβάλας
e-mail: 7dim kava@sch.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το πρόγραμμα επιχειρεί την ανάπτυξη και καλλιέργεια εκείνων των δεξιοτήτων, που θα βοηθήσουν τα παιδιά να αναγνωρίσουν το πρόβλημα των σκουπιδιών. Αυτό επιτυγχάνεται με ποικίλες δραστηριότητες όπως είναι η έρευνα, η συλλογή πληροφοριών, η ενημέρωση από τον αρμόδιο για τη καθαριότητα του Δήμου, η επίσκεψη στη χωματερή Καβάλας, η παρακολούθηση βιντεοκασέτας σχετικά με την ανακύκλωση, το πείραμα για το πώς αποικοδομούνται τα διάφορα υλικά των απορριμμάτων κ.α. Στη συνέχεια τα παιδιά αφού συνειδητοποιούν το προς μελέτη πρόβλημα, υποβοηθούνται ώστε μέσα από κατάλληλες δραστηριότητες, να οδηγηθούν στην ιδέα της ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης, σαν μέρος της λύσης για την ορθή διαχείριση των σκουπιδιών. Τα παιδιά συζητούν, κάνουν υποθέσεις, μπαίνουν σε διλήμματα, βιώνουν προσομοίωση δυσεπίλυτων καταστάσεων, συγκρούονται, διατυπώνουν προβλήματα, συνεργάζονται, προτείνουν λύσεις, κάνουν παρεμβάσεις στον κόσμο των ενηλίκων, διαχέουν τα μηνύματά τους στη πόλη. Παράλληλα λειτουργούν εργαστήρια, μεταξύ των οποίων και εργαστήριο ανακύκλωσης, όπου γίνεται κατασκευή χαρτιού από χρησιμοποιημένο χαρτί. Με το ανακυκλωμένο χαρτί, τα παιδιά φτιάχνουν βιβλίο, όπου καταγράφουν και εικονογραφούν το δικό τους αυτοσχέδιο παραμύθι. Οι δραστηριότητες πραγματοποιούνται με διάφορες παιδαγωγικές μεθόδους, με στόχο τα παιδιά να εμπλακούν ενεργά στο πρόγραμμα.

KASTRANI K.

e-mail: 7dim kava@sch.gr

ABSTRACT

This project is seeking the development also the training and activation of those skills, which are going to help children approaching “the rubbish issue” as a problem. Many drills, tasks and activities, can accomplish that such as: the research, the collection of information, the children’s awareness by given information of the appropriate person who’s responsible in keeping the town clean. Also the visiting at the rubbish-collecting and melting area of Kavala, or they can watch a videotape relevant to recycling or they can do some kind of experiments about how trans can become useful. We mustn’t forget what they say: ‘one man’s trash is another man’s treasure.’ After that and when children are able to understand that problem issue are being helped and led to the recycling idea and the idea of re-using as a part of the solution about rubbish. So that problem can be discussed by children who are assuming, wondering about and getting a personal experience of the difficult situation they deal with, they argue, they express thoughts and puzzle themselves, they also collaborate and communicate with their classmates and suggest solution or even they can interfere into the adult’s world and give their own messages to the town, successfully. In the mid time, there are laboratories in function, such as a recycling lab where they can make out of the used one. With the recycled paper children can make a book in which they are putting down and drawing their own fairy tale. All the tasks are fulfilled by many educational procedures having as a goal and aim that children should actually participate to that project.

Λέξεις κλειδιά: ΣΠΠΕ, διαχείριση απορριμμάτων, 7^ο Νηπιαγωγείο Καβάλας

1. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΘΕΜΑΤΟΣ

1. Τα σκουπίδια είναι ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα του πλανήτη που απαιτεί άμεσα λύση, από καλά συνειδητοποιημένους και υπεύθυνους πολίτες.
2. Τα νήπια έρχονται σε επαφή με το πρόβλημα καθημερινά σε όλους τους χώρους που ζουν και κινούνται.
3. Το πρόβλημα είναι αποτέλεσμα ανθρώπινης παρέμβασης, άρα η προσωπική μας συμπεριφορά έχει άμεση σχέση με τη λύση του προβλήματος.
4. Η προτεινόμενη μέσα από το πρόγραμμα λύση της ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης, μπορεί να αποτελέσει μέρος της λύσης του προβλήματος της διαχείρισης των απορριμμάτων.
5. Το θέμα συνδέεται με τα ενδιαφέροντα και την εμπειρία των παιδιών.

2. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

ΓΝΩΣΤΙΚΟΙ

Τα παιδιά :

1. Να αποκτήσουν επίγνωση ότι τα απορρίμματα καταλήγουν στις χωματερές («το ταξίδι των απορριμμάτων»).
2. Να αναγνωρίσουν τα διάφορα υλικά των απορριμμάτων(χαρτί, μέταλλα, πλαστικά, γυαλί, υπολείμματα τροφίμων, κλπ), και ποια από αυτά ανακυκλώνονται.
3. Να αποκτήσουν επίγνωση ότι το χαρτί προέρχεται από τα δένδρα.
4. Αναγνωρίζουν την ανακύκλωση του χαρτιού σαν λύση για την διάθεση των απορριμμάτων, με την οποία μειώνεται ο όγκος των σκουπιδιών αλλά και εξοικονομείται ενέργεια , νερό και πρώτη ύλη.
4. Να γνωρίσουν ότι τα σκουπίδια δεν είναι άχρηστα, αλλά με την ανακύκλωση μπορούν να κατασκευαστούν χρήσιμα υλικά.

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟΙ

1. Να αναπτύξουν θετική στάση για τη μείωση της κατανάλωσης (η οποία συμβάλλει στην αύξηση του όγκου των σκουπιδιών).
2. Να εμπλακούν στην εφαρμογή της ανακύκλωσης(χαρτιού).
3. Να καταλάβουν την προσωπική ευθύνη του ενεργού πολίτη στην ανακύκλωση.
Να συνειδητοποιήσουν ότι η προσωπική μας συμπεριφορά μπορεί να βοηθήσει στην αναβάθμιση της ποιότητας του περιβάλλοντος
4. Να μάθουν να συνεργάζονται μέσα σε μια ομάδα.

ΨΥΧΟΚΙΝΗΤΙΚΟΙ

Τα παιδιά να αναπτύξουν ικανότητες για :

1. Να αναζητούν και να συλλέγουν πληροφορίες.
2. Να παρατηρούν και να ξεχωρίζουν(διάφορα υλικά των απορριμμάτων)
3. Να ταξινομούν(ανακυκλώσιμα μη ανακυκλώσιμα υλικά)
4. Να κάνουν υποθέσεις (τι θα γινόταν αν.....)
5. Να κάνουν προβλέψεις (τι θα γίνει στο μέλλον)
6. Να πειραματίζονται.
7. Να κάνουν έρευνα και να εξάγουν συμπεράσματα.
8. Να διατυπώνουν προβλήματα.
9. Να προτείνουν λύσεις και να κάνουν παρεμβάσεις στο κόσμο των ενηλίκων.

ΑΛΛΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

Ούτε ο Δήμος Καβάλας αλλά ούτε και άλλος φορέας έχει πρόγραμμα ανακύκλωσης στη Καβάλα. Αυτό το κενό δημιουργεί κοινωνικό και περιβαλλοντικό πρόβλημα, στο οποίο επιθυμούμε να παρέμβουμε ελπίζοντας να ευαισθητοποιήσουμε τις τοπικές αρχές και το κοινωνικό περίγυρο.

3. ΜΕΘΟΔΟΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Το πρόγραμμα βασίστηκε στη μέθοδο του σχεδίου εκπαιδευτικής δράσης (μέθοδος project.). Τα παιδιά επιλέγουν το θέμα που θα μελετηθεί. Με τη μέθοδο του καταγισμού των ιδεών καταγράφονται τα ερωτήματα και οι προτάσεις τους. Έτσι προκύπτουν υποθέματα προς έρευνα. Κατά την διάρκεια του προγράμματος χρησιμοποιήθηκε παράλληλα, η μέθοδο της συλλογής πληροφοριών, η έρευνα, το πείραμα, η συνέντευξη από ειδικούς, η επίσκεψη στο πεδίο, η κατάρτιση ερωτηματολογίου, η προσομοίωση προβληματικής κατάστασης, τα παιχνίδια ρόλων, επιλογή κοινωνικών πρωτοβουλιών.

4. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- **Αφήγηση παραμυθιού.** Αφορμή για την επιλογή του θέματος, γίνεται η αφήγηση του βιβλίου της Σοφίας Ζαραμπούκα «ο Μπεν η Μου και τα σκουπίδια.». Το βιβλίο εισάγει το παιδί με χαρακτηριστικά παιδαγωγικό τρόπο στην έννοια της ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης. Τα παιδιά δείχνουν ενδιαφέρον και προτείνουν να ερευνήσουμε το θέμα

-**Έρευνα για τα απορρίμματα των οικογενειών τους.**

Τα παιδιά καταγράφουν για πέντε ημέρες τον όγκο των σκουπιδιών της οικογένειάς τους (σε σακούλες σούπερ μάρκετ). Κατόπιν παρουσιάζουν τα αποτελέσματα της έρευνας και βγάζουν τα συμπεράσματά τους σχετικά με το μέγεθος του όγκου των σκουπιδιών ημερησίως.

-**Αναγνώριση και διαχωρισμός των διαφόρων υλικών που αποτελούν τα απορρίμματα.**

Τα παιδιά διακρίνουν ανάμεσα στα σκουπίδια ,το πλαστικό, το γυαλί, το ξύλο, το χαρτί, το μέταλλο, το ύφασμα, τα υπολείμματα τροφών, κλπ.

-**Σύσταση της ύλης.** Προσπαθούν να μαντέψουν την πρώτη ύλη από όπου προέρχονται τα διάφορα υλικά των σκουπιδιών

-**Πείραμα :** στόχος του πειράματος είναι να διαπιστώσουν τα παιδιά πώς αποικοδομούνται τα διάφορα υλικά των σκουπιδιών. Για το λόγο αυτό θάβουν στο χώμα γυαλί, πλαστικό, μέταλλο, και φλούδια φρούτων και θα τα ξεθάψουν μετά από τρεις εβδομάδες. Μ' αυτό το τρόπο καταγράφουν τα συμπεράσματά μας.

-**Διαχωρίζουν τα απορρίμματα σ' αυτά που ανακυκλώνονται και σ' αυτά που δεν ανακυκλώνονται και τα καταγράφουν σε δύο λίστες.**

-Από την έρευνα των απορριμμάτων προκύπτουν από τα παιδιά **ερωτήματα** με βασικότερο όλων « **πού καταλήγουν τα σκουπίδια ;»** Όμως ποιος είναι ο ειδικός για να τους ενημερώσει; Τα παιδιά προτείνουν να καλέσουν στο νηπιαγωγείο τον υπεύθυνο καθαριότητας του Δήμου Καβάλας για να τα πληροφορήσει. Παράλληλα καταγράφουν όλα τα ερωτήματά τους.

-**Επίσκεψη στο νηπιαγωγείο του προϊσταμένου καθαριότητας του Δήμου Καβάλας** Μετά από συνεννόηση, επισκέπτεται το νηπιαγωγείο ο προϊστάμενος καθαριότητας του Δήμου Καβάλας. Πληροφορεί τα παιδιά για «**το ταξίδι των απορριμμάτων**» από το σπίτι μέχρι τη χωματερή, ενώ παράλληλα απαντά σε όλα τα ερωτήματα τους. Τα παιδιά, του ζητούν, να τα οδηγήσει για να δουν τη χωματερή.

-**Επίσκεψη στη χωματερή.** Στόχος της δραστηριότητας είναι να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά ότι τα σκουπίδια δεν εξαφανίζονται μετά τη συλλογή της, αλλά μεταφέρονται σε κάποιο άλλο μέρος στο περιβάλλον.

Αρχικά γίνεται επίσκεψη **στο σταθμό μεταφόρτωσης απορριμμάτων**, όπου τα παιδιά βλέπουν ότι κάθε απορριμματοφόρο ,αδειάζει τα σκουπίδια του σε μια μεγάλη νταλικά, η οποία με τη σειρά της, τα μεταφέρει στη χωματερή. Την επίσκεψη συνοδεύει ο υπεύθυνος καθαριότητας του Δήμου, ο οποίος ξεναγεί και δίνει πληροφορίες σχετικές με τη λειτουργία της χωματερής. Τα παιδιά φωτογραφίζουν ηχογραφούν μυρίζουν και προβληματίζονται. Τώρα πια η ιδέα της ανακύκλωσης και της επαναχρησιμοποίησης, αρχίζει να προκύπτει σαν λύση από τα ίδια τα παιδιά

-**αναγνωστική δραστηριότητα.** Αφού διαβάζεται το παραμύθι «ήταν ένα μικρό χαρτάκι» τα παιδιά και καταγράφουν σε λίστα τις σύνθετες λέξεις με συνθετικό τη λέξη χαρτί(χαρτοπετσέτα χαρτοσακούλα χαρταετός κ.α)

Φωτογραφία 1. Από την επίσκεψη στη χωματερή.(τα παιδιά στο σταθμό μεταφόρτωσης)

-Παρακολούθηση βιντεοκασέτας Τώρα τα παιδιά θέλουμε να μάθουν περισσότερα για την ανακύκλωση. Δεν υπάρχει όμως εργοστάσιο ανακύκλωσης στο Νομό μας για να επισκεφθούν.. Παρακολουθούν λοιπόν τη διαδικασία της ανακύκλωσης σε βιντεοκασέτα.

-Συμμετοχή στην ανακύκλωση Τα παιδιά βρίσκουν τη διαδικασία πολύ ενδιαφέρουσα και προτείνουν να συγκεντρώσουν παλιό χαρτί, με σκοπό να οδηγηθεί στην ανακύκλωση. Μ' αυτό τον τρόπο συμμετέχουν και αυτά στην μείωση της κοπής δένδρων.

-Κατασκευή χαρτιού από χρησιμοποιημένο χαρτί. Τα παιδιά θέλουν να κάνουν ανακύκλωση μόνα τους. Ποιος όμως γνωρίζει για να τους δείξει πώς γίνεται η διαδικασία; Καλούν γι' αυτό το σκοπό τον υπεύθυνο του Κ.Π.Ε Σουφλίου, ο οποίος έρχεται στην τάξη του νηπιαγωγείου, για να τους δείξει πώς μπορούν να κατασκευάσουν μόνοι τους ανακυκλωμένο χαρτί.

-Δημιουργία γωνιάς ανακύκλωσης χαρτιού. Η γωνιά εξοπλίζεται με τα κατάλληλα σκεύη, και τα παιδιά κατά ομάδες, αρχίζουν να κατασκευάζουν ανακυκλωμένο χαρτί.

-Δημιουργία βιβλίου. Η διαδικασία της ανακύκλωσης επαναλαμβάνεται πολλές φορές, με αποτέλεσμα να έχουν συγκεντρωθεί πολλές σελίδες ανακυκλωμένου χαρτιού. Τα παιδιά προτείνουν να δημιουργήσουν με το ανακυκλωμένο χαρτί που κατασκεύασαν, ένα βιβλίο στο οποίο να καταγράψουν μια δική τους αυτοσχέδια ιστορία.

Αρχικά σε εργαστήριο λόγου αυτοσχεδιάζουν την ιστορία ,στην συνέχεια κατά ομάδες την εικονογραφούν, ταξινομούν τις σελίδες, δημιουργούν το εξώφυλλο και καταγράφουν τη λίστα των δημιουργών του βιβλίου Έχοντας αυτόν το στόχο τα παιδιά κινητοποιούνται και συμμετέχουν στις δραστηριότητες , με ιδιαίτερο ενδιαφέρον και ενθουσιασμό.

- Δραματοποίηση παραμυθιού. Τα παιδιά δραματοποιούν το αυτοσχέδιο παραμύθι τους

- Παιχνίδι με μπαλάκια από χρησιμοποιημένο χαρτί(κινητική δραστηριότητα)

- Επίλυση προβλήματος: δίνονται στα παιδιά τέσσερις εικόνες από διαφορετικούς χώρους και καλούνται να επιλέξουν το ποιο κατάλληλο χώρο για ταφή απορριμμάτων. Τα παιδιά διατυπώνουν προβλήματα , κάνουν υποθέσεις, επιχειρηματολογούν, προκειμένου να δικαιολογήσουν την επιλογή τους.

-Κατασκευή αφίσας. Τα παιδιά καταθέτουν στην αφίσα ιδέες και μηνύματα για την ανακύκλωση

-Παρουσίαση του προγράμματος γίνεται από την εκπαιδευτικό σε μορφή power point, Στον ίδιο χώρο γίνεται έκθεση ζωγραφικής πάνω σε χαρτί που ανακύκλωσαν μόνα τους και κατασκευών από άχρηστα υλικά

5. ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΛΥΣΕΩΝ. ΔΡΑΣΕΙΣ –ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

• Επίσκεψη στο Δημαρχείο της πόλης.

Στη πορεία του προγράμματος, με την ευαισθητοποίηση των παιδιών, αποφασίστηκε από την ομάδα, η συλλογή χαρτιού για ανακύκλωση. Προέκυψε όμως το ερώτημα « **πού θα αποθηκεύσουμε και πού θα καταλήξει αυτό το χαρτί, αφού στη πόλη μας δεν υπάρχουν ούτε κάδοι συλλογής χαρτιού ούτε μονάδα ανακύκλωσης Σε ποιόν θα απευθυνθούμε;**» Τα παιδιά δίνουν τη λύση: **«να πάμε στο Δήμαρχο, αυτός είναι αρμόδιος για να βοηθήσει.»**

Σε εργαστήριο λόγου, συντάσσεται μία επιστολή, όπου καταγράφονται τα αιτήματά και οι προτάσεις των νηπίων και αποφασίζεται η παράδοσή της στο Δήμαρχο.

Ο Δήμαρχος, υποδέχεται τα παιδιά στην αίθουσα του Δημοτικού συμβουλίου. Τα παιδιά του καταθέτουν τις απόψεις τους, και του επιδίδουν την επιστολή με τα αιτήματά τους.

Παρόντες σ' αυτή τη δράση είναι οι δημοσιογράφοι και τα τοπικά κανάλια που έχουν προσκληθεί με δελτίο τύπου.

Η πρωτοβουλία των νηπίων μόνο θετικά σχόλια εισέπραξε από τον Δήμαρχο και βέβαια από τις εφημερίδες, που εξήραν την ευαισθησία τους σε ένα περιβαλλοντικό θέμα, που ακόμα και οι ενήλικες λίγο ενδιαφέρονται.

Αυτή η εμπειρία γέμισε τα παιδιά με αυτοπεποίθηση και ενθουσιασμό.

Φωτογραφία 2 . Από την επίσκεψη στο Δήμαρχο
(τα παιδιά στην αίθουσα του Δημοτικού Συμβουλίου)

• Πικετοφορία

Ήδη στην πορεία του προγράμματος τα νήπια έχουν αντιληφθεί, όχι μόνο τη σοβαρότητα του θέματος της διαχείρισης των απορριμμάτων, αλλά και ότι ο κάθε πολίτης έχει προσωπική ευθύνη για το πρόβλημα αυτό.

Δημιουργείται λοιπόν ένας καινούριος προβληματισμός στα παιδιά : **«πώς θα μεταφέρουμε αυτά που τώρα ξέρουμε και θέλουμε να πούμε στους συμπολίτες μας; Πώς θα ακούσουν την φωνή μας ; πώς θα μας προσέξουν;»**

Με την μέθοδο του καταιγισμού ιδεών, συμφωνήθηκε τελικά ο τρόπος. Θα γίνει **πικετοφορία. Δημιουργία φυλλαδίων ευαισθητοποίησης.** Σε εργαστήριο γραπτού λόγου, κατά ομάδες τα παιδιά αποτυπώνουν σε φυλλάδια αυτά που θέλουν να πουν στον κόσμο και τα αναπαράγουμε φωτοτυπικά.

Με δελτίο τύπου καλούνται δημοσιογράφοι και συμπολίτες στη κεντρική πλατεία της πόλης μας . Τα παιδιά φορούν καπελάκια και μπλουζάκια με το σήμα της ανακύκλωσης και αφού χωριστούν σε ομάδες, μοιράζουν τα φυλλάδια στους συγκεντρωμένους και στους περαστικούς.

Τους πληροφορούν σχετικά με την ανακύκλωση, απαντούν στις ερωτήσεις τους, δίνουν συνέντευξη στους δημοσιογράφους στέλνοντας έτσι με τον δικό τους αυθόρμητο τρόπο, το μήνυμα της ανακύκλωσης σε όλη τη πόλη.

Παράλληλα λειτουργεί σχετικό εργαστήριο ζωγραφικής, όπου τα παιδιά εκφράζουν τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους με σχέδια και χρώματα

Φωτογραφία 3. Από την συγκέντρωση στην κεντρική πλατεία της Καβάλας (τα παιδιά σε εργαστήριο ζωγραφικής)

- Δημοσίευση του προγράμματος Π.Ε. στον τοπικό τύπο (από την εκπαιδευτικό.)
- Παρουσίαση του προγράμματος

Τα παιδιά ετοιμάζουν με χαρά και ενθουσιασμό τις προσκλήσεις για την παρουσίαση του προγράμματος. Στην εκδήλωση καλούνται και παρευρίσκονται: ο προϊστάμενος της Α/θμιας Ε/κπσης Καβάλας, η Σχολική Σύμβουλος, η υπεύθυνη Π.Ε, εκπρόσωπος του Δήμου Καβάλας, ο πρόεδρος του Συλλόγου Εκπ/κών, εκπ/κοί από άλλα σχολεία, δημοσιογράφοι, εκπρόσωποι οικολογικών οργανώσεων, οι γονείς των παιδιών και άλλοι φίλοι.

Η νηπιαγωγός παρουσιάζει το πρόγραμμα με προτζέκτορα σε μορφή Power Point.

Με το τέλος της παρουσίασης, πολλοί καλεσμένοι δείχνουν ενδιαφέρον για την ιδέα της ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης και ζητούν να μάθουν περισσότερες πληροφορίες. Έτσι γίνεται μια μικρή συζήτηση.

Έπειτα, παίρνουν τον λόγο για να εκφράσουν τον ενθουσιασμό, την ικανοποίησή και ίσως ακόμα και την έκπληξή τους για την εργασία των παιδιών.

Στον ίδιο χώρο υπάρχει έκθεση ζωγραφικής και κατασκευών των παιδιών, που έφτιαξαν κατά τη διάρκεια του προγράμματος, καθώς επίσης και αναρτημένα αποκόμματα από τον τοπικό τύπο που αναφέρονται στις δράσεις των παιδιών.

6. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΡΑΣΕΩΝ

- Την επομένη της πικετοφορίας όλες οι τοπικές εφημερίδες είχαν φωτογραφίες, αναφορές και συνεντεύξεις των παιδιών, καθώς επίσης και συνοπτική περιγραφή του προγράμματος Π.Ε. από

τη νηπιαγωγό. Όλες μιλούσαν για «**το μάθημα περιβαλλοντικής ευαισθησίας**» που έδωσαν οι μικροί μαθητές του 7^{ου} Νηπ/γείου Καβάλας στο κόσμο των ενηλίκων.

Στην τοπική τηλεόραση, παρουσιάστηκε το βίντεο από την δράση των παιδιών στην πλατεία της πόλης σχετικά με την ανακύκλωση.

Συγχαρητήρια και μόνο καλά σχόλια δέχθηκαν τα νήπια από την δημοσιογράφο των ειδήσεων, που εξήρε την σημαντική πρωτοβουλία τους για την ανακύκλωση.

- Οι δράσεις όμως του προγράμματος, είχαν και ανέλπιστα αποτελέσματα : Μία εβδομάδα μετά την επίσκεψή των παιδιών στο Δήμαρχο, έφθασε στην αυλή του σχολείου το συνεργείο του Δήμου, **με σκοπό να ικανοποιήσει ένα από τα αιτήματά τους.**(να τοποθετήσει κάδους σκουπιδιών στην αυλή του σχολείου μας)

Τοποθέτησε καλά στερεωμένους στη γη κάδους σκουπιδιών, που για πολλά χρόνια δεν υπήρχαν, μετά από αλληπάλληλες καταστροφές που είχαν υποστεί από εξωσχολικούς επισκέπτες. Η χαρά και ο ενθουσιασμός των νηπίων δεν περιγράφεται όταν διαπίστωσαν ότι το αίτημά τους εισακούστηκε από το Δήμαρχο και ικανοποιήθηκε.

- Η μεγαλύτερη έκπληξη όμως για τα παιδιά, επιφυλάχθηκε τον Σεπτέμβρη όταν άνοιξαν τα σχολεία. Έξω από τον αυλόγυρό του σχολείου υπήρχαν τοποθετημένοι κάδοι συλλογής χαρτιού για ανακύκλωση, που τοποθέτησε ο Δήμος Καβάλας. Άραγε ήταν αποτέλεσμα της δικής μας παρέμβασης ; Τα παιδιά πάντως, έτσι το εξέλαβαν. Βεβαιώθηκαν ότι οι παρεμβάσεις τους είχαν αποτέλεσμα. Τώρα ξέρουν να έχουν θέσεις και αιτήματα και να τα διεκδικούν αποκομίζοντας εμπειρία ανεκτίμητης αξίας.

7. ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΑΡΧΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Διερευνώνται οι γνώσεις και οι στάσεις των παιδιών σε σχέση με το θέμα:

α) **με ερωτηματολόγιο** προφορικά, αφού τα νήπια σ' αυτή τη φάση δεν έχουν κατακτήσει την ικανότητα της γραφής και της ανάγνωσης.

β) **με την παρατήρηση** της συμπεριφοράς τους

ΔΙΑΜΟΡΦΩΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

α) **σε ημερολόγιο** καταγράφεται κατά τη διάρκεια όλου του προγράμματος η εμφάνιση αλλαγών ή πιθανών θετικών συμπεριφορών προς το περιβάλλον.

β) **με παιχνίδια ρόλων** εκφράζονται οι απόψεις των παιδιών πάνω στο εξεταζόμενο θέμα.

γ) **με συναντήσεις και συζητήσεις** με την υπεύθυνη Π.Ε και με εκπαιδευτικούς των συνεργαζόμενων σχολείων, γίνεται προσπάθεια για ανατροφοδότηση.

ΤΕΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

α) **το ημερολόγιο** λειτουργεί όπως παραπάνω.

β) **τα παιχνίδια ρόλων** σ' αυτή τη φάση θα δώσουν τη τελική αξιολόγηση όσο αφορά τις θετικές στάσεις συμπεριφοράς

γ) **η κατασκευή της αφίσας** είναι ένα μέσον για να αξιολογηθούν οι γνώσεις και οι στάσεις των παιδιών, αφού σ' αυτήν καταθέτουν τις ιδέες τις προτάσεις και τα μηνύματά τους.

δ) **η επίλυση προβλήματος.** Με προσομοίωση προβληματικής κατάστασης, τα παιδιά έχουν την ευκαιρία να διατυπώσουν το πρόβλημα, να επιζητήσουν λύση, να συγκρουσθούν, να συνεργασθούν και να δώσουν λύση φιλική προς το περιβάλλον .

ε) **οι γονείς** με τους οποίους έχουμε συνεχή επικοινωνία και συνεργασία, λειτουργούν σαν εξωτερικοί αξιολογητές του συνόλου του προγράμματος. Μας μεταφέρουν επίσης τις παρατηρήσεις και επισημάνσεις των παιδιών τους όσον αφορά σε αλλαγές της συμπεριφορά τους.

στ) **με τη παρουσίαση του προγράμματος** αξιολογούνται όλα από όλους.

8. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΥ

Η νηπιαγωγός συμμετέχει στο πρόγραμμα σαν ισότιμο μέλος της ομάδας.

Δεν είναι ο ειδικός που γνωρίζει τα πάντα και απαντά σε όλα. Γι' αυτό ερευνά μαζί με τα παιδιά, για να μάθει. Τα παροτρύνει να παρατηρούν, να προβληματίζονται, να κάνουν υποθέσεις, να εξάγουν συμπεράσματα, να διατυπώνουν ερωτήματα. Πολλές φορές μάλιστα δημιουργεί

κατάλληλες συνθήκες ώστε να αναπτύσσονται διλήμματα, προκαλώντας εντάσεις και συγκρούσεις, κινητοποιώντας έτσι τις σκέψεις των παιδιών στη διατύπωση και επίλυση προβλημάτων.

Φωτογραφία 4. Απόκομμα τοπικής εφημερίδας

9. ANTI EΠHΛOΓOY.....

Κλείνοντας θα σας αναφέρω ένα απόσπασμα από το παραμύθι «Σκουπιδιστάν» του Κ. Μάγου που λέει σε κάποιο σημείο ο Φυσησοφός(ο σοφός της φύσης) :θα σας πω τρία αινίγματα.

Αν τα λύσετε, λύσατε και το πρόβλημα των σκουπιδιών

Να το πρώτο: **«Λίγα είναι αρκετά για να ζήσουμε καλά!»**

το δεύτερο : **«ν' αποφεύγετε αυτά που είναι μόνο για μια φορά»,**

και το τρίτο: **«Μην πετάτε μακριά ότι γίνεται ξανά .»**

Να το πάρει το ποτάμι; 1.η μείωση της κατανάλωσης

2.η επαναχρησιμοποίηση

3.η ανακύκλωση

Να είστε βέβαιοι ότι τα νήπια του 7^{ου} Νηπιαγωγείου Καβάλας ,τα αινίγματα αυτά τα έχουν κάνει κτήμα τους.

BIBΛIOΓPAΦIA

1. Αλέξανδρος Γεωργόπουλος «Γη , Ένας Μικρός και Εύθραστος πλανήτης»
2. Αναστασία Δημητρίου Καβάλα, Απρίλιος 2003 Σημειώσεις από το σεμινάριο με θέμα «Παιδαγωγικές Μέθοδοι στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση Θεωρία και Πράξη»
- 3 Αντιόπη Φραντζή ,Τατιάνα Σπανέλη, Χρυσούλα Κούτρα. «Τα ταξίδια του κόσμου»
- 4 Μ Σφυροδρα Καβάλα 2000.Σημειώσεις από την σεμινάριο με θέμα «Σχέδιο Εκπαιδευτικής Δράσης και Περιβαλλοντική Εκπ/ση στο Νηπιαγωγείο»
5. Β.Κουλαΐδης,Κ.Ραβάνης ΕΠΕΑΕΚ. *Νέες τεχνολογίες φυσικές επιστήμες και Π.Ε. στην προσχολική και πρώτη παιδική ηλικία*

6. Υπ.Εθν.Παιδ. κ Θρησκ.Παιδαγωγικό Ινστιτούτο «Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών για το Νηπιαγωγείο.»
7. Κ.Π.Σ. Σουφλί Διαχείριση απορριμμάτων-Ανακύκλωση».
8. Αναστασία Δημητρίου Σημειώσεις από το σεμινάριο με θέμα:«Διαχείριση απορριμμάτων προτάσεις για την υλοποίηση προγράμματος Π.Ε στο Νηπιαγωγείο»
- 10.Άρθρο του ΖΗΣΗ Αγγελίδη από το βιβλίο «Περιβάλλον και Εκπαίδευση»
ΥΠΕΧΟΔΕ Οργανισμός Ρυθμιστικού σχεδίου και προστασίας περιβάλλοντος Θεσ/νίκης
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσ/νίκης.
- 11 Μ.Σφυρόερα Σημειώσεις από την εξομοίωση: «Η αξιολόγηση στην περίπτωση της προγραμματισμένης δραστηριότητας»
- 12 Τασούλα Τσιλιμένη. Παραμύθι «πώς ένα βιβλίο έγινε χαρταετός»
- 13 Μ.Καραγιάννη «Η κυρία Ανακύκλωση και οι φίλοι της.».
14. Σοφία Ζαραμπούκα Παραμύθι «ο Μπεν η Μου και τα σκουπίδια»
- 15 Κ Μάγου Σκουπισιστάν
- 16.Α Παρούση –Ακυριτσόπουλος «ήταν ένα μικρό χαρτάκι»
17. Ρεκαλίδου Γαλίνη Διδακτικές σημειώσεις στο μάθημα Ειδικά θέματα Διδακτικής Καβάλα 2004